

Dissertatio inauguralis medica de aytocheiria / [Friedrich Hoffmann].

Contributors

Hoffmann, Friedrich, 1660-1742.
Fasch, A. H.
Universität Jena.

Publication/Creation

Jena : Werther, 1720.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/zygdmaf2>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

A & Ω.

DISPUTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE

AYTOXEIPIA,

QVAM

CONSENSV ET AVCTORITATE
*GRATIOSÆ FACVLTATIS MEDICÆ
JENENSIS,*

P R Æ S I D E

DN. AVGVSTINO HENRICO
FASCHIO, D.

ANATOM. CHIRVRG. ET BOTAN. P. P. ARCHIATRO
DVCALI SAXONICO ET p. t. COLLEGII SVI
DECANO SPECTATISSIMO

*DOMINO PRÆCEPTORE, PATRONO AC STVDIORVM
MEORVM PROMOTORE PER ÆTATEM SANCTE
COLENDO,*

PRO LICENTIA,

IMPETRANDI SVMMOS IN MEDICINA HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA,

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBJICIT

FRIDERICVS HOFFMANNVS

HALLA-SAXO,

IN AVDITORIO MEDICORVM

AD d. XXXI. JANVAR. A. O. R. M DC LXXXI.

J E N Æ,

RECUSA TTPIS VVERTHERIANIS.

1720.

REVISTATO MATRIMONIALI

A T T O X I I I

CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSA SOCIETATIS ACADEMIAE

PHILOSOPHICAE
D. AUGUSTINO HENRICO

PHILOSOPHIAE
MAGISTRO

DE UNIVERSITATE
D. AUGUSTINO HENRICO

PRO LICENTIA
CANDIDATUS

IN PRAEDICANDO
ET THEOLOGIA DOCTOR

FRIDERICI HOFERMANNS
IN ANNO 1780

MDCCCXIII
RECTOR THOMAS WERTHEIMANN

1780

J. J.

Uod si quis stupendam humani corporis machinam, quam dicunt *automaticam*, juxta regulas motus legesque mechanicas, qua admiranda structura amicabilique organorum gaudeat conspiratione accuratius paulo secum perpendat, non potest non sancte adorandam Benedicti Naturæ Parentis Sapientiam ac Benignitatem concelebrare. Ast, si quis principium illud Divinum insitum, secundum quod ipsum Deum imagine sanctissima repræsentare debemus, sanctiori paulo indagine prosequatur, & quam amicabilissimam connexionem ac harmoniam habeat cum corpore, secum æstimet, clarissimum sane deprehendet lumen tum in naturalibus, tum in Divinis. Mens enim (secundum quam cœtera bruta superamus) cum ex determinatione Divina arctissimo vinculo ipsi *Archeo* (qui alias *anima sensitiva*, *natura* sive *Spiritus* salutatur) connectatur, ut ratio depromatur Divini aliquid spirans; hinc sine archeo seu anima sensitiva rite constituta rationis firmitas neutiquam consistere potest.

Et quanquam omnes Divinæ Essentiæ particulam nobiscum geramus, qua quid verum, quid honestum, quid justum optime cognoscere possumus, quo tamen luminosior est archæus, & quo purior tinctura vitalis & rationalis sui juris est, eo promptius succedit judicium nostrum eo felicius

cius ingenium. Contra verò si organon, per quod mens operationes suas exerere solet, seu Spiritus noster sensitivus non ritè sit constitutus, ipsam mentem ex lege conjunctionis vacillare ac eccentricitatem pati oportet. Sic variæ agitationes immodicè Baccho litantium, maniacorum horrendi furores ac fremitus, melancholicorum indefinentes & miserabiles planctus satis mentis abalienationem ob spirituum activitatis sphaeram læsam faciunt testatam. Imò tanta sæpe est mentis corruptio, ut brutescere quasi hominem seu illum in brutum abiisse firmiter credas, quâ phrasi quoque ipsa sacra Scriptura utitur, dum Nebucadnezem melancholico delirio tentatum, (in quo tamen haud dubiè anima rationalis libera saltem à suis operationibus relicta fuit) in bestiam immutatum fuisse pronunciat. Imò, quod horrendum dictu! sæpe tanta cadit in homines mentis impotentia, ut etiam propriis manibus fata sibi accersant anxieque quæsitam mortem inveniant. Cumque exemplorum talismodi non rarò evenientium ac sat memorabilium lugenda catastrophe ad meditationem medicam nos invitaverit, atque ansam dederit paulò accuratius in hujus phænomeni causas inquirere; hinc materiam hancce de *Ἀυτοχειρία* pro disputatione inaugurali solenniter ventilandam ad manus sumpsi, idque secundante Divinâ gratiâ & ad ejus solam gloriam (cùm solus honore dignus sit) in effectum jam traducam.

Prius itaque quàm ad rem ipsam descendam, è re fore duco, nominis vim atque usum perpaucis in antecessum delibare atque expendere. Incunabula agnoscere Græca, derivari nempe ἀπὸ τῆς αὐτῆς καὶ χειρὸς *manus*, etiam illis, qui Græca saltem primis labris attigere, est quàm notissimum: Proprie autem αὐτοχειρία illud, quod propria manu factum; uti & αὐτόχειρ illum, qui propriâ manu aliquid fecit, denotat.

cat. Sic apud *Lucam in Act. Apostol. c. 27. vers. 19.* talis loquutio occurrit, dum dicit *αὐτόχειρες τὴν σκευτὴν τῶ πλοῖω ἔρρύψαμεν*, ut loca alia apud *Justinum Martyrem*, aliosque profanos scriptores occurrentia non adducamus. Missa autem hac paulo generaliori significatione apud omnes receptam strictiorem vocis significationem agnoscimus, quibus & hic dedit ore rotundo musa loqui, dum *αὐτοχειρίαν mortem propria manu sibi illatam* vocant. *Tullio lib. 7. Epist. 3.* dicitur mors voluntaria.

Ut vero feliciter scopum nostrum attingamus, operæ pretium ducimus varios *αὐτοχειρίας* insinuare modos, exempla ac casus, quo eo melius in iudicio Medico interponendo postmodum provehi possimus.

Notabile autem hic est, veteres varia iniisse consilia vitam sibi abrumpendi; unam tamen fata accersendi consuetudinem admodum receptam fuisse, *ἀποκαρτέρησιν* dictam, plures loquuntur historiae. Hoc pacto enim *Lycurgus*, *Democritus*, *Zeno* alique plures vitæ renunciarunt ab omni nutrimento, vitæ fulcimento abstinentes. Inprimis autem memoratu dignum est *Attici*, adultæ sapientiæ viri, dolendum exemplum, qui alere morbum sine spe salutis nolens demortuus est, tradente id *Nepote in vita Attici*. *Alii* lugenda consilia cœpere voluntaria se mactandi morte. *Calanus Indus*, *Gymnosophista*, cum ægrotare cœpisset facta pyra & aurea lectica superimposita combustus est, vid. *Strabo L. XV. Lucretia*, ne dispendium castitatis in corpore diceretur passa, dextra infelici ictuque in lethiferum vulnus prolapsa fuit, annotante id *Livio Lib. 2. dec. 1. p. 28. 29.* *Demosthenes* metuens ignominiam ab *Antipatro* toxico hausto mortem exoptatam invenit, ut *Plutarchus in vita Demosthenis* tradit. *Socrates* ab Atheniensibus injusta de causa morti devotus tritum in calice venenum hausit,

lit, cujus vis cum in præcordia & venas serperet, jacuit resupinus, uti *Cicero Lib. II. Quæst. Tuscul.* refert. *Marcus Curtius* equo exornato, patriæ amore tractus, se in specum immisit. vid. *Liv. 7. dec. 1. p. 173.* *Homerum*, cum senio confectus ad quosdam nautas divertisset, propositumque ab eis ænigma nequisset dissolvere, pudore motum se suffocasse laqueo ferunt. *Virgines Milesiæ* plures citra causam evidentem voluntatem ceperunt obeundæ mortis ac deinde plurimæ vitam suspendio finiverunt; reliquis pœna earum demortuarum deterritis, uti ex *Plutarcho* refert *Gellius in noctibus Atticis L. XV. c. 10.* *Cleombrotus* cum ei nihil accidisset adversi, solo gloriæ studio impulsus, lecto Platonis libro de immortalitate animæ e muro in mare se præcipitavit. Ut silentii peplo obvolvam alias historias, nil forsitan præter tædium in animo lectoris relinquentes. Plures qui desiderat lectu jucundas, adeat *Textoris officinam p. 518. & seqq.*

Ethnici hi, stoicæ cum primis sectæ addicti, insigne fortitudinis specimen voluntariam hanc mortem crediderunt; hinc levi saltim illata injuria permoti (cum æternas animas putaverint) se emittere ex hac misera domo maluerunt, & si forsitan repente non apparuissent, abiisse ad Deos credebantur. Vid. *Lactantius lib. 3. c. 8.* Hoc pacto gentiles hi solo ventoso gloriæ tumore inflati sæpe corpus animamque perdiderunt. Adeoque dummodo æternam memoriam consequerentur, etiam sceleribus innotescere non dubitarunt juxta *Valerii Max.* effatum.

Cum autem truculenta hæc facta mentis robore salvo atque constante magis haud dubie gesta fuerint, placet jam exitiales istarum tragœdiarum, ubi mens vel ex toto, vel saltim ex parte laborat, catastrophas adducere illasque medica lance æstimare paulo penitius. *Lucretius*, Poeta Physi-

Physicus, natus annorum 40. sumpto amatorio poculo eo furoris raptus est, ut manum sibi intulerit, cum prius diu delirio laborasset. *Servus Barbarus à Galeno d. motu musculorum introductus lib. 2. cap. 5.* Vehementi ira concitatus mortem sibi consciscere volens, prostratus humi respirationeque cohibita longo tempore erat immobilis. *Midas, Phrygiæ Rex, animi anxius eo pervenit tristitiæ, ut potu tauri sanguine animam exspiraverit, teste Plutarcho in Lib. de superstitione.* Quidam anxie mortem quærens cum affirmaret, se esse peccatorem inexpiabilem, mercurii sublimati copiam hausit. Præmaturum autem Medici consilium vitæ pristinæ illum ipsum iterum reddidit, adnotante *Roderico à Castro in Med. Pol. lib. 3. c. 13.* Pater *Licini Cæcina*, vir prætorius ob diuturnæ valetudinis tœdium ac dolorem opio se necavit. *Pilatus à Cajo Caligula Romam accersitus, ut causam Christi supplicio condemnati diceret, Caligulæ ferociam & carcerem veritus desperationeque exanguis lethifero vulnere se sauciavit, Euseb. in Eccles. histor. lib. 2. c. 7. it. Job. Lang. L. 2. Ep. 35.* *Juvenis* atra bile afflictus, offensus inopinata nuptiarum repulsa fauces sibi præscidit. Curatum fuit vulnus, sed nequaquam furor, menti ab iracundia impressus, qui tandem degeneravit in eam læsæ imaginationis speciem, ut firmiter crederet, crura sua destitui furis, *Tulpius obs. l. 1. c. 50.* *Civis 60. annorum* ad exemplum pius integras pauperum religiosorum familias sustentans sub vernum tempus mœrori se dedit, pavit, exoticis imaginationibus anxietatibusque semet crucians marcescere cœpit, vitæ rerumque omnium pertæsus solitudinem amabat, tandem fauces sibi cultro præscidit. vid. *Heer. obs. 27.* *Studiosus lac vaccinum* peregrinans à muliercula hausit, horrenda postmodum cephalalgia correptus, quæ complicata erat cum melancholia, omne nutrimentum

tum spernebat, mortem sibi instare subinde suggerebat, tandem præter omnium opinionem demortuus inventus fuit *culro* supra *sinistram papillam* detruso, *J. P. Lotichius L. 2. c. 1. obs. 2.*

Quidam *Studiosus* raræ pietatis & eruditionis haud vulgaris, melancholia hypochondriaca correptus, quum se ex suprema ædium contignatione præcipitasset & à Chirurgo deligarentur vulnera, præ impatientia *dextra manus indicem* sibi detruncavit. *Agathias Smyrneus l. 2. histor. Gotborum*, peregrinarum historiarum scriptum reliquit; Leutharem, Barbarorum Ducem, eo amentia devenisse, ut propria membra dentibus carne lacerata voraret, defluentemque lingeret cruorem, horrendo spectaculo: Vid. *Bartholin. histor. anatom. cent. 3. obs. 30.* Quidam interclusis spiraculis spiritum *sub aqua* eliserunt. Sic *Petrus Leonius & Laurentianus* Medicus mœrore anxietateque vana ac insulsa, marcidi hausti sunt, in puteum se præcipites dantes, Vid. *Neandr. medic. natalit. p. 145. & seqq. Forestus* mentionem injicit *L. 10. obs. 13. p. 330.* de duobus fratribus atrabile percitis, altero inedia pereunte, cum omne nutrimentum abnueret; altero, Theologiæ Studio, alioquin religioso, in puteum se præcipitante.

Plures miserrime laqueo gulam frangendo fato concesserunt. *Judas* (ut omnes compertum habent) cum Christum Judæis prodidisset & exili pecunia venalem exposuisset, tandem ad se rediens & perpendens sceleris gravitatem, animo fracto atque prostato ad laqueum properavit & notissimo Divinæ ultionis argumento crepuit medius. Quidam *nauta* summo dolore, quem ex obitu uxoris capiebat, confectus tandem ex febre ardente delirans factus ad latus lecti onus infelix elisa fauce pependit, si mihi Poetæ verbis ludere impune est. vid. *Bartholinus histor. obs.*

69. c. 11. Quidam ex dolore *melancholicus*, se ipsum quasi comedens, suspendio vitam finire volebat, præmaturo autem matris eoque felicissimo adventu, (quæ vitam quasi iterum vividiori aurâ ac halitu masticati cinamomi ac nucis moschatæ respirabat) ex meta mortis ad vitam revocatus fuit, notante *Foresto L. 15. obs. 25. p. 164. Nobilis matrona* devotionis haud vulgaris, ex melancholiâ *δευοτάτη* laqueo sibi fauces præcludens, morte defuncta est, ut meminit *B. Rolfincius in disp. de Corde p. 17.* Plurima etiam, à nobismetipsis non ita pridem notata exempla, in testimonium vocare possem, si volupe esset omnes adducere ac compilare observationes. Cuius etiam minus curioso sat erunt, proh dolor! obvia talismodi exempla.

Ex hisce enarratis historiis facile patet, Ethnicos solius fere gloriæ vano studio permotos, voluntariam optulisse mortem; hos autem, ubi mentis potestas ex causa morbosa abalienata, obscurata intellectus luce, & appetitu velut brutali reddito, summo timoris ac tristitiæ gradu abreptos solatium in destructo quærentes corpore, urgeri morbi stimulis ad inferendum varium sibi mortis genus. Hinc apprime placet in *αυτοχειρίαν* hanc ex delirio enatam, limam iudicii nostri sollicitius intendere, illiusque causas penitus paulo rimari.

Insignem autem mentis aberrationem, ac corruptionem adfuisse in enarratis historiis clarum fit

I. Ex SIGNIS ESSENTIALITER INHÆRENTIBUS, non solum communibus istis timore ac tristitia, *ἀνευ αἰτίας φανεῖς*, sine causâ manifestâ, sed & variis phantasmatibus exoticis definitis vel indefinitis, inprimis quoad gratiam divinam, desperabundas cogitationes.

II. Ex ESSENTIALITER CONSEQUENTIBUS. Inedia, amor solitudinis vitæ omniumque rerum odium

continuae vigiliae, ira nonnunquam intimior, pavor, in tenebris praesertim, falsa de morte instante imaginatio & ipsa impositio manuum.

III. Ex CAUSIS PRAEGRESSIS, tum naturalibus, nonnaturalibus, tum praeternaturalibus ac supra naturalibus, non tam melancholiam in genere, quam insignem & ultimum velut gradum ejusdem importantibus, quae infra dilucidius explicabuntur.

IV. Ex SIMILITUDINE, cum omnes pii praepriis atque eruditi talismodi symptomatum syndrome affecti, vel nonnullis factim si mortem sibi consciscant, proclamantur ex melancholico vel furibundo affectu id fecisse.

His positis delirii ipsius essentiam, in quo consistat, paulo accuratius pensitabimus. Inter syrtes autem & actes opinionum dubiosarum (quae errorum ut plurimum sunt illecebrae) constitutis, placet imprimis acutissimi Philosophi *Helmontii* opinionem in pegma adducere, illamque paulo explicatiorem reddere: *in Tr. inscripto, Retenta p. 499.* Dementiam vocat vim soporativam errantem, ac omnem amentem vigilantem somniare ibidem pronunciat. Ut enim insomnia imagines quaedam sunt (vel animales a cogitationibus, vel naturales ab humorum exsuperantia natae) ipsi phantasiae firmiter impressae, quas sibi relictas, & otiosa a directorio rationis anima ob lentiolem noctu existentem fermentationem, adeoque Spirituum languorem ignave & sine electione apprehendit, cum ipsis quasi ludens varias confusas instituit comcedias; Simili modo in deliriis rationis deperditum imperium est, ob spiritus extra sphaeram activitatis suae positos, ut quae non imperat speciebus, sed ab illis velut imperando sub jugum coercetur. Phantasia enim fortior circa falso conceptam speciem existens, non placidam correctionem a sanctioris oeconomiae regi-

regimine expectat, sed obstinato potius imperio consensum extorquet. Hinc læso, seu potius fortiori reddito imaginationis actu, ratio non potest non per accidens vacillare & simul ipsa memoria; amicabilem quippe inter se fovent connexionem, harmoniam & perpetuum quoddam collegium. Hinc quoque *Galenus lib. 3. d. locis affect.* Læsa ait imaginatione, ratiocinatione memoria quoque semper læditur.

Apparet hoc præprimis in delirantibus, vel in somniantibus, qui id verissimum judicant, quod tamen sanâ mente præditi, vel vigilantes, æstimaverint falsissimum. Quapropter rerum imaginibus phantasia minus perturbantibus ratio & memoria optime viget. Testatum id faciunt cæci, quos raro delirantes ac sæpe memoriâ divinâ quasi valentes videas. Cum autem phantasia non in omnibus rebus cespitet, hinc in aliquo saltim & definito sæpe fit judicii lapsus, constante in reliquis sanâ mente; Quin imo in ipso delirio acutissimè sæpe (id quod miraculis accedit) ratiocinantur.

Sicut enim porro insomniis confusis istis comœdiis, quas anima cum imaginibus instituit, sæpe suam velut adjungit personam superior influentia, quæ dictas species confusas multum mutare & ad magis seriam componere faciem solet, ad rerum proxime contingentium præscitum, vel ad alias fructuosas admonitiones inservientes; Sic quoque delirii imaginibus altioris sphaeræ influentiales icones se permiscunt non raro, adeo ut cum magis bruta videatur anima, nihilominus insignem sapientiam spiret, indicio manifesto, æternæ & spiritualis suæ naturæ. Exempla numerosa adsunt. Annotationem meretur, cujus *Huartus in scrutin. ingeniorum* meminit p. 179. Puer inquit cujusdam Nobilis aulici pedissequus in Hispaniâ, maniâ labo-

rans, magnus sibi totius orbis Rex videbatur, & de administranda status imperii ratione subtilissime discurrebat, quem cum Medicus restitueret, pessimam a puero & hero inivit gratiam. Ille enim subtilissimis cogitationibus, hic ingeniosissimis discursibus fraudabatur. Insignis hanc in rem extat locus apud *Platonem in Tim. p. 543.* Ubi divinandi vim, ait, quod Deus dementiæ humanæ dederit, illud argumento esse potest, quod nemo dum sanæ mentis est, divinum & verum vaticinium ullum assequitur, sed cum vel somno prudentiæ vis præpedita est, vel divino aliquo raptu è suo statu dimota, fieri divinatio solet.

SUBJECTUM delirii constituit ipsum cerebrum, ubi secretius animæ rarithecium & regimen eminentis reconditur. Uterque ejus spiritus tum insitus, cum influus (ex cujus amicabili concursu lumen vitale, in quo ipsa mentis reflexiva cognitio radicatur, exurgit) hic delinquit. Uterque naturaliter purissimus, simplicissimus, homogeneus, luminosus, æthereo Spiritui mundi æmulus, impressionum capacissimus esse debet. Ut enim Spiritus mundi rerum in se transfert ideas, quas, quam dici potest accuratissime, mirabilissimus producit; In speculo faciem repræsentat, in sono particularum tremulum motum reddit. Sic quoque Spiritus cerebri luminosus æthereæ profapiæ, ideales impressiones sibi insignitas atque per totum systema nervosum multiplicatas repræsentare debet. Patet ex hisce, quid actio seu radius occulti regiminis *Helmontii* sit, totam machinam in consensum trahens; it. quare Palladis hæc arx, præ cæteris machinæ organis, tam exquisitissimo gaudeat sensu, ut etiam saltim irregulares atomi atque moleculæ tam molestum sensum inducere valeant.

Spiritus hi animales motus sensusque parentes a sanguine accenso emanantes, se quodammodo tanquam lucis radii

radii à flamma profecti habent, ut docet *Willisus de anima Brutor. p. 456.* cum itaque ex ipso fonte vitalis lucis, in Cordis meditullio insitæ, propullulent, ut eorum radicem liberaliori paulo meditatione prosequantur, elegantioris ipsius scientiæ dulcedo exposcere videtur.

Flammam aliquam esse vitalem facultatem incensam in corde, *Keplerus* ostendit, cujus motum quoque optime cum lampade clausâ, in qua flamma sit fovenda oleo, ventilatione, effumatione, comparat, in *tr. de Harmon. mund. L. IV. pag. 169.*

Cum autem flamma nil aliud sit, quam species manifestior fermentationis, ubi Particula lucida v. gr. è silice elisa, ceu rapidissimum flumen influit in spiritum, in materia oleosâ ac resinosâ insitum, movens est materia ætherea mobilissima, mobile autem constituit materia oleiformis, quæ confata est e particulis alcalinis, ceu impetum sustentibus, & acidis ceu illum efficientibus, ut docet analysis chymica omnium corporum inflammabilium, quæ & acidum fundunt stagma, & sal quoque vel volaticum vel fixum elargiuntur: hæc Θ ia sibi opposita, si iterum lege hermetici artificii combinentur, corpus Φ λογισόν produci-
tur: Eadem ratione si spiritus Φ i cum ipso spiritu Θ ci, debita in proportione maritetur, exurgit Sal neutrum Θ sum, quod lucidissimum de se spargit ignem, candefacto crucibulo immissum, ne gry quidem materiæ relicto.

Vitalis itaque nostri ignis motorem constituit ipsa particula luminis reflexiva, totius machinæ ideas exactissime depictas continens, enata e vitali seminali chao Parentum, quem deinde perficit vividior ætherea aura, influentia astrorum virtute dotata, tempore partus hausta, quæ in idea quadam totius cœli figuram & positionem continet, illamque spiritibus radicaliter imprimit. Calidum au-

tem nostrum innatum, sive Spiritum vitalem esse astralis naturæ, jam dudum scivit *Philosophus*, dum inquit *L. 11. de generat. animal. c. 3.* calidum innatum ἐστὶ ἀνάλογον τῷ τῶν ἀστέρων στοιχείῳ, *simile elemento stellarum.* Hujus sententiam elegantissime illustrat *Magnif. D. D. Wedelius*, Præceptor meus nunquam satis observandus, in publico programmate, ubi elegantissime philosophatur, dum inquit: Quemadmodum in stellis perpetuus micat motus, quod de igne illo plurimum participant; ita & lucidæ particulæ, pro animâ viventium à Creatore impensæ & per generationem, tanquam novæ faculæ accensionem, propagatæ impressus motus continuus in ἐστὶα *Vestâ*, seu foco vitali ardet, in hoc continuo micat, omnisque motus est principium in corpore. Mobile, in quod influxu suum exercet impetum particula ætherea, est dulcis oleosus sanguinis fluor, è diversis Salibus enatus, facillime flammam concipiens exsiccatus.

Enascitur ex fermentatione hâc ignis, qui nil aliud est, quàm ætherea materia beneficio Salium contrariorum fortissime mota. Cum autem nulla Salium actio ac reactio (quæ fermentatio est) sine aeris necessario nutrimento fieri possit; hinc ad flammam quoque necessarius est aëris influxus, quem spumosum atque aëreum viscus, foco vitali à naturâ benignissimâ appositum, largiter suppeditat, ut hoc pacto, expurgatis ac cribratis tenebricosis fuliginibus, ignis translucidus purissimus enascatur in vitalis Cordis meditullio. Ignis hic pro diversitate majoris vel minoris fermentationis multum differt.

Esse autem Spiritum nostrum sensitivum revera lucidum ac flammeum ultro probat ipsius penetrantia, omnem arcens putredinem facultas, testimonio ∇ rum hydropicarum intercutanearum, quas à putredine fracidâ optime vindicat; astruunt flammæ copiose è corporibus
ani-

animalium, etiam ipsius hominis sparsæ, v. gr. ex crinibus noctu fortiter pectinatis, vid. *Bartolin. d. Luce animal.* confirmant excrementa naturalia, contagio vitali luminoso haut immunia. Sic urinam noctu lucentem observavit quidam in *Ephemerid. German.* ut etiam *Kænckelius* industrius ille Chemicus, inde permotus fuerit, phosphorum suum parare. Clarum faciunt flammulæ, non raro ex ore vino sepulcorum emissæ, uti *Möllenbroccius in Ephemer. German. & Dn. D. Jacobsus in Actis Hassniens. An. 1. p. 212.* observarunt.

Spiritus itaque *vitalis* nil aliud est, quam Gas flammæum ex fermentatione sanguinis enatum, quæ à particulâ seminali lucidâ accensâ in spiritu materiæ oleosæ sanguinæ insito proficiscitur. Ab *Helm. in tr. spiritus vite §. 17.* salutatur aura salina balsamica, idque non tantum ratione Salis, quantum respectu luminis concepti in suo Sale.

Ab hoc Spiritu vitali natales suos agnoscit *Spiritus diæus animalis*, qui constat ex radiis lucidis simplicissimis, nullam ad formam determinatis, e flammula vitali emanantibus & in substantia cerebri (quod Spiritu insito homogeneo æthereo purissimo gaudet) collectis, & nobilioribus factis.

Spiritus hic dictus animalis æthereus purissimus, indolis astralis, totius Cœli figuram, tempore nativitatis apparentem continens constituit quasi in cerebro Cœlum microcosmicum tum figura, cum caput nostrum rotunditate emineat, tum quod amicabilem harmoniam, communionem ac sympathiam cum macrocosmico cœlo foveat, ob materiam lucidam cœlestem communem factam & quasi in omnes res creatas disseminatam. Singulis enim creatis suum inest cœlum, cœlique rotatio dependens ex

cute seminis, in cuius Spiritu (utpote qui universi celaturam continet) suum est cœlum & sua sunt insuper adscendentia. Vid. *accuratiss. Helm. tr. d. magnet. vuln. curatione* §. 54. Spiritus itaque hic astralis radicales imprimit influentias, ibi tum tempore conceptionis, tum natiuitatis apparentes, secundum harum influentiarum virtutem etiam hominem format, figurat, novas influentias quovis momento ipsum afficientes secundum radicales alterat, dirigit, disponit, malas vertit in proficuas, ut perpetuus quoque Spirituum harum qualitatum sit affectio, alteratio, mutatio. Patet exinde laus ipsius astrologiæ ac physiognomiæ, quæ proximius ab ipsis astris formatum hominem considerat.

Spiritus hic lucidus cum ipso flammeo nunquam intermorituro commercio ac magneticâ quasi connexionē gaudet; hinc ad principium vitalitatis edendum, puta sensum, motum, vel etiam nutritionem nunquam debent se jungi, sed amice conspirare atque naturæ quasi collegium constituere, accedente præprimis Spiritu partium insito specifico, qui cuiusvis partis ens seminale exacte continet. Evidentissime nostrum assertum dilucidat textus ipsius primi capituli Moysis, ubi Benedictus Naturæ Parens in primâ rerum creatione ex chao (quod dicitur Cœlum & Terra) separavit primo lucem, secundo Cœlum & tertio Terram, quæ per efficacissimum Dei verbum suum specificum Spiritum nacta fuit. Hæc principia rerum vera separata iterum conjunxit ad constituenda vegetabilia animalia. Divina hæc creatio, & summe benedicta omnipotentis Creatoris vis in hunc usque diem quovis momento in omnibus rebus creatis, inque earum nutritione celebratur ac continuatur, ut in omnibus rebus crescentibus idea primæ creationis exactissime repræsentetur. Continuata hæc creatio rerum conservatio dicitur.

Quapropter in homine efficiendo seu vita, quæ consistit in motu, sensu ac nutritione, analogæ quoque debent esse prima creationis principia. Hinc a seminali Parentum colliquamento propagativa vi Creatoris (1.) separata fuit lux, quæ in cerebro locatur; (2.) cœlum seu Spiritus vitalis, qui lucida aerea elasticitate præditus residet in Corde, & (3.) Δα seu Spiritus, cujusvis parti specificus insitus. Ad vitam itaque seu sensum & motum seu nutritionem efficiendam iterum debent conjungi atque amice conspire. Quapropter nullus sensus ac motus, imo accretio in conterminis partibus apparet, denegato nim. affluxu vitalis purpureæ, non secus ac præciso vel ligato nervo omnis vitalitatis signa exspiranti, Stenonianum ac Willisia-num experimentum id sat evincunt.

Ex hisce clarissime patet, quid sit Archeus, qui fabricator vitæ audit, nim. Spiritus ex tribus hisce complexus, vitali, animali & partium insito. Patrocinator nostræ sententiæ accuratissimus Philosophus *Francisc. Patric. Panang. L. 7. p. 16.* ubi inquit: Vita omnis a Spiritu & igne est. Ignis autem omnis lucet, neque non lucere sua natura potest. Per spiritum quoque hic κατ' ἐξοχήν intelligit Spiritum insitum, qui quasi est immaterialis seminalis: *Galeno* dicitur humidum radicale. Per ignem autem Spiritum animale & vitalem conjunctum intelligit, cum omnis ignis luceat vel quatenus lux separata iterum flammæ nupserit. Aliis calidum innatum dicitur. Huic sententiæ assurgit quoque *Helmont. qui tr. Archeus Faber n. 3. p. 33.* principium vitale in animalibus statuit archeum, qui constat ex connexionione vitalis auræ veluti materiæ cum imagine seminali, ubi per auram vitalem intelligit Spiritum vitalem & animale conjunctim, cum quivis separatim ad motum vel sensum efficiendum minus capax sit. Per imaginem seminalem spiritum insitum notat.

Jam quas virtutes & dotes quivis Spiritus singulatim possideat, paulo sollicitius lubet trutinare.

Spiritus astralis cerebri est naturæ simplicissimæ ad formam nullam determinatus, impressiones quasvis tum animales affectus puta, tum naturales seu partium machinæ feminales recipit, ex consymbolismo spiritui arterioso statim nubit, qui instrumenti ac vicarii instar est, mandati sive regiminis istius occulti exsequutor. Instructus enim majori elasticitate flammeâ calorem, motum partibus foenerat. Ex hisce videre est, quale imperium affectus imo venena, quæ immediatè spiritus animales alloquuntur, in Spiritum nostrum vitalem habeant, imo in humores. Idearum harum peregrinarum fabrica cuditur in *o*u animali, qui deinde statim communicat Spiritui vitali, qui exsequitur & in actum deducit ens seminis fabricatum in cerebro, uti pudor, ira, fat testantur.

Ex hisce jam præsuppositis facile patet, omnis delirii SUBJECTUM INHÆSIONIS PRIMARIUM esse *Spiritus animales*, qui cudunt & facile recipiunt talismodi ideales qualitates; SECUNDARIUM esse *vitalem & humores*, imò *cujusvis partis archeum*. Hinc in melancholiâ flamma vitalis quasi exspirat, omnis calor perit, humores charagmate acido pontico signantur. Hinc videlicet exempla, ubi cor quasi exsuccum contabescens, corrugatum, instar pyri tostii sæpe omni substantiâ consumptâ in nimio mœrore vacantibus *in B. Rolfincii dissert. de corde p. 17.*

SUBJECTUM GENERATIONIS constituunt *omnes* ferè *partes*, quibus à providâ naturâ injunctum balsamicam vitæ nostram mumiam defœcare, atque excrementa Spirituosa acida naturæ infensissima sequestrare, venæ hæmorrhoidales ac vepricosi uteri mæandri cruori, peregrina qualitate stipato expurgando destinati, tubulorum quoque
fali-

salivalium conglomeramina obstipata, excrementa vitali spiraculo admodum infestagignunt. Saliva enim est quasi ξ ius microcosmi dulcis ad nullam formam determinatus de contagio Spirituum haud immunis; hinc si stasin molliatur & putrescat, deleteriam maxime induit naturam, quæ vitalem aulam ex lege communionis petit. *Subcutaneæ* quoque *miliares glandulae* suum symbolum addunt, dum gas Salinum volatile ex fermentatione cruoris enatum foras proscribere debent. Vitale quoque emporium *Cor* nonnunquam accusandum venit, dum nimis Spirituosi sanguinei contagii prægnans sanguinis purpuram in copiâ producit, unde plethora suam originem ducit. *Lien* amurca atque saburra ♀ ea pene occalitus sanguineum fluorem fermentatione non ritè exaltat, spirituosum atque aereum reddit per laticem fermentalem e nervorum recessibus in alveos lienis derivatum, qui soboles quasi existit lymphæ spirituosæ ac salivalis, hinc oritur & cruditatum & excrementorum cumulus. *Bilis* quoque colatoriam suam *ἐπιβάλλον μέρος* addit, dum non rite scorias biliosas secernit, vel ob varici formes parastatas a Tartareo coagmento obstructas, vel ob bilis particulas aliam texturam ac figuram nactas a commistione heterogeneorum Salium.

CAUSA IMMEDIATA delirii velificantis *αυτοχειρία* quærenda est in præternaturali, qua dum homo bene habebat, dispositione. Cum autem ad rationem edendam Spiritus animales purissimi lucido splendore dotati, phantasia ab omnibus imaginationibus libera requiratur, hinc ubi Spiritus irregularem texturam acquirunt vel quadam anomalia affecti sunt, vel etiam si imaginatio fortior circa aliquod subjectum existat, ibi ratio consequenter non potest non deficere. *Ακριβώς* tamen loquendo im-

mediata causa hic una est nempe phantasma vel melancholicum vel furibundum seminale factum, hoc imaginationi firmiter impressum & ipsam lædit & simul spiritibus vel igneam actuositatem vel obscuritatem conciliat illorumque œconomiam turbat.

Quo autem peregrina hæc phantasmata intimioris quasi admissionis legati Spirituum schesin magis mutare illosque heterogenea qualitate continuo inficere possint, requiritur, ut phantastica imaginativa hæc entia fiant seminalia ac naturalia. Posse autem ideam animalem in spiritibus susceptam naturalem seu ens seminis fieri, probant ac sat evincunt saliva canis rabidi, quæ ens rabiei insculptum recondit, magneticæ cum excrementis adserunt institutæ operationes, confirmant matris in ipsum foetum impressiones. Iracundas ideas imprimi ipsis sordibus docent semina morborum, quæ statim propullulant, si excrementa hæc intra cancellos naturæ retineantur neque vel alvum vel urinam eliminentur. Hæc itaque phantasmatum semina adoriuntur immediate Spiritus vitæ parentes, in illis simile ens producant, illosque venenata inficiunt qualitate. Seminaria talia Spiritus influentes afficere & quasi ad similem ideam recipiendam cogere posse, ipsi terrores innati melancholicis familiares, vel etiam iracundia, quam vix verbo dignæ res efficere possunt, testantur. Sic quoque teste *Weinrichio* felinus sanguis haustus hominem felinis moribus formavit. Hyoscyamum ex errore comestum (qui in sinu seminarium imaginationum fovet) statim mentis corruptionem inducere, quo per vomitorium exterminato, delirium cadere ipsæ Practicorum annotatæ observationes loquuntur.

CAUSAM MEDIATAM PROXIMIOREM constituunt primo ideæ animales mœroris vel furoris. Semina

na enim ut sui similitudinem edant in productis necessario hanc imaginem insculptam habere debent, si extra se agere debent, aliudque sibi simile erigere in producto, juxta *Helm. tr. d. febribus c. 26. §. 94.* Hinc quoque nostris casibus affectus hostiles præcesserunt.

Deinde Excrementa, quæ sigillari ac tingi debent idealibus his qualitatibus ut quasi matricem præbeant, requiruntur. Non autem quævis hæc apta nata sunt sigillari imagine seminali, sed maxime Spirituosa, quæ ex consymbolismo Spirituum rempublicam turbare possunt; crassiora horum limina ingredi vix possunt. Nihil autem tam amicabile commercium habet cum Spiritibus animalibus, quam ipsi glandulares glomi & menstruum quasi microcosmicum ipsa lymphæ. Partes hæc contagio Spirituoso animali gaudent; hinc Spiritus animales deleteriis qualitatibus idealibus affecti ideas hæc magnetice ex consymbolismo ad glandulosorum tubulorum conglomeramina vel etiam ad ipsam lympham corruptam extirpant, ut pestis tempore fumuli summe venenati in istis partibus exsurgunt, qui nomine carbunculi veniunt. Lymphæ eccentrica & fermentali putredine corrupta optime matricem præbere potest phantasticarum ac idealium qualitarum. Ostendit id plethora, quæ nil aliud est, quam lymphæ spirituosioris orgasmum efficientis abundantia, multorum, imo plurimorum deliriorum causa existens. Sic *Forestus L. 10. obs. 14. p. 332.* ex hac melancholiam ortam observavit: ex suppressis hæmorrhoidibus *Zacutus Med. bistor. L. 1. fol. 77.* ex mensium obstructione *Alphonsus de Sancta cruce d. melanchol. p. 31.* In gravida ob plethoram *Amat. cent. 5. cur. 87.* ex suppressa hæmorrhagia *Gabelboverus cent. 3. p. 133.* delirium melancholicum annotavit. Evacuationes hæc suppressæ lymphæ spirituosiori ac sanguini.

guini superfluo remoras injiciunt summe hostiles, ut *εάσι* moliantur, acescant, vappescant & ut ad imaginationes recipiendas admodum capaces existant. Porro suppressio salivalis humoris (qui lymphaticæ profapiæ) maxime idealis seminario velificatur; hoc enim excrementum recrementis quasi Spiritus animalis infestum (quæ nervorum propagines ad glandulares alveos adducunt) ex morâ acescens maxime capax est, ex sympathiâ quadam ideales impressiones Spiritu animali vectas suscipiendi. Retentio quoque feminis (quod lymphæ delibatissimæ in araneatis testium tubulis in spumam conquassatæ proles est) multum huc facit; ex hujus stagnatione observavit *Alphonfus de Sanctâ Cruce c. 12. p. 38.* melancholiam ichoris quoque vel transpirationis suppressiones mineram exoticarum imaginationum suggerere possunt.

Quapropter si talismodi excrementa, quæ communionem habent cum Spiritibus, præsto sint, in corpore, facile matricem præbere possunt idealium qualitatum vel furoris vel tristitiæ, ut deinde semen horum phantasmatum continuo Spiritus afficiens in plano sit.

Hypothesis hæc lucem foenerat variorum affectuum explicationi. Sic furorem uterinum produci in fœminis, quibus copia & qualitas feminis acris cogitationes & solitudines & eas efficit, in propatulo est. Harum itaque semen ex copia facile vappescentiam acidam contrahens matricem constituit cogitationum & earum, quæ deinde naturales ac seminales fiunt, furorisque speciem producunt. Simili modo phantasticus ciborum appetitus, pica dictus, lymphæ aëreæ corruptæ & ad ventriculi clibanum regurgitatæ, ob plethoram in gravidis debetur, in qua idea appetitus postmodum naturalis sive seminalis fit continuo Spiritus torquens. Eandem quoque causam agnoscit phil-

tro-

trorum effectus, hæc enim ex seminali fluore parata seminaria quasi sunt imaginationum ♀earum.

Ad REMOTIORES quoque CAUSAS jam mentis acies flectenda, præprimis quomodo ad mentis abalienationem ipsam *αυτοχρησία* inducentem & excrementa Spirituosa in nostris historiis conspirent (quanquam plures circumstantiæ nos lateant) videbimus.

Occurrit autem inter **NATURALES**

I. **TEMPERAMENTUM atrabilarium**, in quo partes Δ æ biliosæ acuuntur austeris, ponticis, adeoque in malignam utraq; fatiscunt texturam. Temperamentum hoc naturæ humanæ est infensissimum, quippe omne acidum per se venis seu sanguini hostile (cum hujus fermentum in Δ eo alcalino principio potius radicetur) præprimis penetrans & volatile a particulis Δ reis commixtis factum. Probant hoc ipsum septica, ∇ , venena omnis generis spiraculo vitali infensissima, quæ ex acido volatili principio eodem modo conflata sunt. Alkali n. quod acidorum cluet monarcha, optime venenorum vim debellare fatagit. Qui itaque ejusmodi temperamento præditi sunt excrementa maxime sylvestria Spirituosa possident, & Spiritus eorum naturam acidam tenebricosam qualitatem facile induunt.

II. **ÆTAS SENILIS** suum addit symbolum. Senectus melancholiam naturâ optime repræsentat. Spiritus enim vitales jam dum acetosam diathesin nacti sunt, non spirituosam elasticitate amplius instructi sunt, adeoque non rite amplius sordium evacuationibus præesse possunt, alimenta in pinguiorem chyli essentiam digerere, ut hinc ingens excrementorum cumulus exfurgat. Accedit quod lucidus Spirituum animalium splendor pene deperditus sit, timore, imaginationibus fixis spiritus torqueantur.

JUVENILIS ac VIRILIS quoque ætas est deliriis obnoxia. Hæc enim scoriarum biliosarum ac multorum excrementorum fœcunda mater existit, præprimis autem quies, lucubrationes studiosis familiares insensili per spiracula cœca difflationi superfluitatum hostiles remoras inferunt.

III. SEXUS huc confert. FOEMINÆ cum spiritus non adeo activos lucidos, sed magis torpidos possideant, hinc ob judicii imbecillitatem connatam imaginatio facile lædi potest. Insuper uterus non rite munere suo fungens ceu promus condus mineram variarum imaginationum producit.

Ex NONNATURALIBUS remotioribus:

AER *vernalis* multum contribuit ad delirium. Hic enim elasticis æthereis (a recessu Phœbi emanantibus radiis) atomis turgidus humores tum alimentares, tum excrementitios (hyeme collectos) mirum movere, fermentare, ac volatilifare solet, hinc vernali tempore plethoræ ac multorum spirituosorum excrementorum origo.

Astrales influentia multum conferunt, præsertim ♃ & ♁ inter se invicem dissidentibus, ☐, ♄, tum a ♃no afflictis, præprimis plenilunium tempore nativitatis apparens hostile est capiti. Luna enim Spiritu frigido constrictivo prædita, uti Solis lumen ad se trahit, sic quoque lucem in rebus creatis dispersam a ☉ ad se quasi magnetice trahere solet, in qua consistit calor & vita. Hinc quoque novilunium lædit cerebrum, cum Spiritum vitalem cerebri seu Spiritum animale lucidum ☉rem ad se quasi trahit magnetice, læditur hinc ipsius Spiritus insitus atque debilitatur, adeoque in novilunio nati infantes ad epilepsiam maxime proclives sunt. Vid. de his egregie philosophantem *Paracelsum*, P. III. Tr. 4. p. 104.

Virginum quoque Milesiarum absurdam animi perturbationem cum *αυτοχρησία* conjunctam, sunt, qui ex influentiis astralibus derivare sustinent, quæ virus vesanum sine dubio Spiritibus concilians, & atmosphæræ incumbentes, reciproca respiratione haustæ sunt.

AFFECTUS ANIMI omne hic absolvunt punctum. Homo Spiritibus astralibus facile determinabilibus instructus ex nihilo quædam entia rationis, sive non entia in sui initio creat, idque in propria virtutis phantasticæ dote, quæ tamen sunt aliquid amplius, quam ens merè privativum aut negativum. Nam imprimis dum ejusmodi conceptæ ideæ tandem se corpore vestiunt, fiunt entia jam subsistentia in medio illius vestimenti, cui æquabiliter insunt. Et fiunt entia seminalia & operativa, juxta *Helm. tr. d. injectis material. p. 479. §. 16.*

Videmus exinde ideas in Spiritu astrali fabricatas non posse operationes suas exercere, nisi corpore vestiantur ac matrice excipiantur, non secus ac influentiæ astrales per se nullius sunt virtutis, nisi corpori sublunari, ceu apto receptaculo, se insinuent, in quo demum facultatem suam produnt. Quare ut v. gr. idea iracunda in actum suam vim deducat in microcosmo, requiritur, ut Spiritui vitali (qui jam dum ad formam Salinam determinatus est) vel aliis excrementis Spirituosis communicetur, in illis hospitetur, ac instar entis seminalis dirigat, & suam noxam evibret spiritibus furibundum & actuosum motum inducendo, copiam humorum biliosorum producendo & simul corpus debilitando, uti idea terroris Spiritus figit, enervat, auram obscuram ipsis afflat, humores acido caractere signatos excludit, evacuationes suppressit, frigus producit. Habent hæc ideæ quandam inter se affinitatem; hinc quoque facilè una in aliam mutari potest, uti & mania facilè

transit in melancholiam, & vice versa. Ex hisce videmus, quantum ad mentis perturbationem, imò ad *αυτοχρησίαν* contribuerint affectus animi, cum etiam in omnibus nostris annotatis historiis deprehendamus, præcessisse affectuum noxiorum usum.

Excreta quoque & *retenta* merentur attentionem. Dubio procul nostræ personæ laborarunt suppressione sordium spirituosarum, ut mensium, hæmorrhoidum, salivæ, lymphæ abundantis corruptæ. Horum excrementorum vis non solum qualitibus manifestioribus metienda est, sed alunt potius qualitatem quandam ad sensum occultam maximè nocivam; testantur id menses, qui non tam copiâ & qualitate secundâ delinquunt, quam occulta, cum etiam sanguine prius per venæsectionem largius misso fluant. Pater quoque exinde, cur Natura mere electiva talismodi sordes malignas motu quodam critico per debita evacuatoria proscribere machinetur, quibus obstructis in extremas protrudit partes & exoriuntur varices melancholicis, suppressione mensium vel hæmorrhoidum laborantibus, imò gravidis familiares, qui a stagnatione sordium ipsam substantiam carnosam elevantium oriuntur. Confirmat nostrum assertum *Hippocrates*, dum dicit *6. apb. 21. si varices moliantur natura, insania minuitur*; dum nimirum causa occasionalis removetur. Sordes itaque talismodi si remaneant, quam commode mineram delirii præbent. Perpetuæ enim veritatis hoc porisma est: Quæcunque evacuationes supervenientes morbum illum solvunt, si hæc supprimantur, ad illum producendum multum faciant. Jam autem venæsectio, salivatio, mensium vel hæmorrhoidum apertio juxta Practicorum effatum solvunt insaniam. Ergo si sufflaminentur hæc evacuationes, fenestram aperiri insaniam per se fluit.

Ex causis præternaturalibus consideranda sunt:

1. *Lac à muliere* haustum, quod haud dubie continuit philtum. Hoc autem, ceu imaginationum & earum seminarium, quantam torturam atque tragædiam excitet in Spirituum oeconomia, quantam vim possideat ab alienandi mentis potestates notum est.

2. *Insignis cephalalgia dolor* multum ad insaniam facit. A doloris enim vi Spiritus summe accensi atque injuriati maxime debilitantur, sæpe stationes suas relinquunt, & fugam meditantur, ut sudor frigidus & deliquium animi facile subsequatur.

3. *Febriculosa intemperies* sanguinem fermentando Spiritus mire acuit, animalibus anomalam & irregularem injungit texturam, ut in flammeos quasi degenerent, non aliter, quam qui spirituosos liquoribus se ingurgitarunt ob diathesin Spirituum flammeam, ratione desituuntur ob organon ratiocinationis læsum.

Ex causis supranaturalibus.

Judas & Pilatus justissimi Dei permisso a Diabolo eo perducti sunt tristitiæ, ut desperatione exangues, ceu malo poenæ mactati, corpus & animam manu propria perdiderint. Consideratis delirii causis, ipsius effectum & phaenomena in nostris historiis occurrentia perlustrabimus.

1. *Prostratus fuit humi respiratione cobibita.* Ira enim, quæ levis quasi furor est, Spiritibus summe venenatam, obscuram atque furibundam inducit diathesin, hinc illis debilitatis sæpe omnium sensuum vacillatio & motus inhibitio subsequitur.

2. *Desperant de gratia Divina.* Pater tenebrarum & æterni timoris ac tristitiæ, in melancholia (quæ alias dicitur *balneum Diaboli*) affectis, justo Dei permisso, talismodi cogitationes desperabundas fabricari potest, præprimis cum

Spiritus obscuri melancholicorum crassâ caligine obsessi per se timorem efficiant.

3. *Continuo mœrore tristitiâq; mactantur*; quæ debetur feminibus tristitiæ in inferiori climate subsistentibus atque continuo in Spiritibus talismodi similes ideas generantibus.

4. *Variis exoticis imaginationibus agitantur*. Ob iudicium debile, & memoriam quasi emortuam, anima sibi imaginatur talismodi similes ideas, quas naturales actiones urgent, uti somno detenti biliosi insomnia habent plena actionum furiosarum, hypochondriaci flatulenti navigationes somniant. Sic quoque noster Juvenis, cujus mentionem facit *Tulpius*, crurâ suâ destitui furis putavit; forsan à sanguine in tantâ copiâ ad partes has extremas non appellente, & imprimis cum à vulnere inflictô magnam nectaris vitalis passus fuerit deperditionem.

5. *Marcescunt*. Ob serûm blandum nutritium à statu suô dulci insipido, ad nullam formam determinatô, desciscens & salibus acidis biliosis vice versâ deturpatum.

6. *Vitæ pertesi sunt*. Ob continuam Spirituum defatigativam meditationem ac cogitationem, adeoque illorum debilitatem.

7. *Solitudinem amant*. Spiritus enim fixi, tenebris offusi, actiones homogeneas appetunt, sicuti contrâ, quorum Spiritus activo vigore foeti conversatione delectantur.

8. *Timent, mortem instare putant*. Ut tenebræ omnibus hominibus, nisi docti, vel audaces sint, timorem injiciunt; sic atræ bilis color mentis sedem tenebris similem reddens timorem efficit. *Galen. L. 3. de Loc. aff. c. 7.*

9. *Furore insano afficiuntur*. Ab imaginibus furibundis, spiritibus indolem flammeam atque impetuositatem conciliantibus.

10. *Venenò, inediâ, strangulatione & suffocatione* pereunt. Affectiones corporeas, in Spiritu insito radicatae, ipsam afficere phantasiam, illamque ad imagines cognatas, & affines Spiritui insito producendas determinare posse in somno, clarissimum præter jam allata experimenta faciunt, quod ☐a vesicam pueris vellicans, somnia faciat istos stare ad angulum & mejere. Sic quoque *σάσις* sanguinis præcordialis in somno phantasma se prementium parit; abundantia spirituosæ seminis, genitalia proritans, in somnia venerea excitat. Pari ratione in deliriis, quæ dicuntur in somnia vigilantium, actiones corporeæ in parte radicatae afficere phantasiam illamque ad ideas symbolicas atque cognatas producendas determinare facile possunt. Quare in Vesta vitali, Corde, ardens flammula, cum admodum obscura, tenebricosa ac pene exstinguibilis in melancholicis sit, tum ob Spirituum animalium splendorem deperditum, tum ob Salium acidorum, in MS. eâ congestorum, cumulum fermentationi resistentium, hinc illorum phantasia ab imperio rationis libera fingit ac format sibi cognata phantasmata de exstinguendâ ac suffocandâ illâ flammâ; proinde de inediâ, quæ pabulum flammæ detrahit; de veneno, quod facultatem habet spirituum indolem deturpandi ac invertendi; de strangulatione & suffocatione, quæ necessarium flammæ foventum intercipiunt. Arem frequenter cogitanti ac talismodi actiones naturali instinctu semper urgente ac svadente, id in effectum traducendi secum digerunt, præprimis vitæ pertæsi & summe debilitati, si bellam occasionem nanciscantur, instinctum talem naturalem patefaciunt, & talismodi mortis genus subeunt.

II. *Melancholici vim vitæ inferentes facillimè moriuntur.* Rationem reddit elegantissimam *B. Rolsincius*, cujus fama immortalis *tr. de apoplex. p. 21.* melancholici, inquit,

animo sunt dejecti, inedia emaciati, paucissimo abundant sanguine, imò jam in Charontis cymbâ pedem habere videntur; nonnunquam etiam solo mœrore exhaustis viribus diem obeunt, adeo ut vel levi vi filum vitæ queat abrumpi. Hinc, qui in melancholicâ dispositione vitæ tædio laqueum sibi injiciunt, vel levi accedente constrictione cum genibus vel natibus incumbant, subitò emoriuntur. Eadem est ratio, quod illi, qui venenum hauriunt: vel in flumina se præcipites dant, citò moriantur.

12. *Maniaci, vel gladio se confodiunt, vel gulam abscindunt.* Illi enim penè è diametro oppositas & contrarias actiones habent cum melancholicis. Spiritus enim ignei mobilissimi sunt, sanguis fervens biliosus mirè in vasis ebullit, hinc quoque sibi eligunt mortem, quæ magis ad furoris speciem inclinat, ac furibundo & desperato animo vulnus sibi infligunt, sicque filum vitæ sibi abrumpunt, neque facile laqueo vel suffocatione vitam finiunt, nisi in melancholiam mania degeneraverit. Fugiunt potius naturâ omnes aquam, ut etiam suffocatione in aquis dissimulatâ multi maniacorum restituti sint. *V. Rolsincii diff. de mania p. 19.* contrariâ nimirum ideâ Spiritibus introductâ, quæ Spiritus igneos deprimat atque obnubilat.

Consideratis causis *αὐτοχειρίας* melancholicæ, jam quale prognosticum ratione *salutis & mortis* penes illos, qui cum morte colluctantur, statuendum sit, videbimus.

Strangulatos, qui spumam habent ante os, non posse in vitam revocari, pronunciat *Hipp. L. 2. apb. 43.* qui explicationem accuratiorem meretur. Hunc aphorismum non penitus esse universalem, neque injuria a Galeno esse interpolatum, *Pechlin. tr. d. aeris & aliment. defect. sub aquis p. 87.* affirmat, adducens contrariam experientiam, quòd strangulati, quibus os largiter spumâ obsessum, lucis usu-

usura restituti fuerint, adhibitis convenientibus remediis. De pluribus tamen valere, præprimis de illis, qui ex melancholica dispositione hoc mortis genus quærunt, non ibo inficias. Spuma namque est saliva rarefacta a Spiritibus summe mobilibus, fugam jam meditantibus permixtis. Hinc quoque furiosorum os plerumque spuma obsessum, quæ a Spirituum actuoso & igneo motu dependet, uti fortis agitatio albumen ovi in spumam redigit. Sanguinis itaque circulo in melancholicis non amplius evoluta, sed sanguine *σάσι* in interstitiis habitus carnosum moliente, lymphæ secedens ad novos ductus adfectat viam, atque a Spiritu partium insito resoluta (qui post mortem aufugit) & ejus calore propellitur ad tubulos glandulosos. Accedit, quod musculorum faciei, bucconis panniculi carnosum quandoque post mortem se convellentium robore elidatur, labiorum quoque fibrarum contractione sua non nisi angustum effluendi spatium concedentibus, magis in spumam sic resolvitur, facilis alius humor. Idem aphorismus valet de illis, qui aqua suffocati sunt; illorum enim os pariter spuma obsitum, copioseque mucositates ex illorum naribus profluunt.

Neque enim hi facile restituntur, præprimis si corpus elevatum sit & extremitates digitorum corrosæ, quæ phænomena dependent a putredinosa humorum fermentatione, & Spirituum omnium resolutione. Præprimis autem omnes melancholici (uti antea dictum) non facile vitæ redduntur, horum enim ignis vitalis per se pene eclipsin patitur, tum ob massæ sanguinæ diathesin acetosam ad fermentationem (in qua nostra flammula consistit) minime aptam, tum ob particulam astralem ob affectus maxime imminutam, hinc aëre, ignis nutrimento, per constrictionem arteriæ asperæ & venarum denegato, omnis fermentatio, Spirituum generatio labefactatur, flammaque
 extin-

exstinguitur. Sine aere enim nulla particularum motio, nulla agitatio fieri potest, exemplo Salium diversi generis commistorum, quæ si aeris influxus inhibetur, nullam effervescentiam nullumque excitant strepitum. Quod si autem talia signa ad mortem non appareant, neque subjectum ad melancholiam dispositum sit, seque voluntariæ strangulationis vel suffocationis morti immolet, nullus dubito, quin convenientibus administratis remediis in lucis usuram revocari possit. Quanquàm enim signorum vitalitatis nulla amplius apparentia sit, flamma vitalitatis penè exstincta videatur, ob sanguinis fermentationem deficientem, aëre inhibitò, adhuc tamen ætherea particula scintillulans in cordis glomo gliscit, quæ, modo aëris transitus liber sit, iterum sanguinem debitâ fermentatione accendit, sicque penes plures mortui reviviscunt, non aliter ac hirundines, varii generis aves, imò animalia perfecta (ob crassiorem aerem ad fermentandum minime aptum) hyeme mortua, calido aere admissa, vel verno tempore accedente reviviscunt. Syncope (quæ nil aliud, quàm desistens fermentatio sanguinis & læsa flammulæ productio à variis causis) affecti per medicamenta tempore legitimo adhibita in pristinum vitæ statum optime possunt restitui. Jam autem strangulationem nil aliud esse, quàm syncopem, ab Ais defectu ortam, & etiam illos, qui strangulatione pereunt, prius syncope tentari *Verulamius hist. vitæ & mort. p. 559.* probat, ubi strangulatus, morti proximus, resolutus dixit, se non sensisse dolorem, sed colores varios, nigricantem, cœruleum, ante oculos obversantes, quales animo linquentes conspiciunt. Ergò eodem modo iisdem etiam medicamentis, quibus syncoptici restituntur, uti magno cum juvamine posse strangulatos morti proximos collegimus. Nimirum motus sanguinis ac fermentationis restitui debet per venæ

sectionem, frictionem, infusionem liquorum Sale volatili æthereo turgidorum, vel per communicationem aeris calidi aromatici, uti in casu nostro maniacus strangulatus vitæ redditus fuit. Hoc modo plures ex laqueo in lucem revocatos fuisse, imò suffocatos, testantur historiæ annotatæ à *Schenckio obs. 233. l. 2. à Wepffero de apoplexiâ p. 181. à Bartholin. cent. 6. hist. 68. à Pecklino ingeniosissimo l. c. p. 86.* qui dicit sibi exemplum innotuisse mulieris laqueo strangulatæ, quæ respiratione & pulsu jam deficientibus, spumâ in labrum effusâ, quod vel unum vitæ non redituræ signum perhibetur, & omnibus conclamatis, ad medici tamen insperatum accessum & liberalem Spiritus Salis ammoniaci infusionem planè revixit.

Opium, à melancholicis in magnâ quantitate assumptum, flammam vitalem alias debilem facile suffocare vitæque eclipsin accersere potest. Virus enim occultum narcoticum stupefactivum immediatè in Spiritus animales evibrat, quos obnubilat atque obscurat; hinc quoque febricitantibus debilibus exhibitum somnum æternum parit.

Sanguis taurinus mumiali ac quasi seminali gaudet virtute, uti sanguis felinus hominem induit felinis moribus, humanus furorem, delirium melancholicum excitat, nisi fortissimo motu ideæ peregrinæ per aperta spiracula excludentur; sic quoque ille à peregrinâ ideali qualitate non erit immunis, quæ Spiritus invertere atque afficere satagit.

Mercurius meteorisatus ac telis quasi Salinis armatus in minimâ quantitate funestam microcosmo inducit tragœdiam. Omnia Sulphura metallica terrea sunt blanda atque naturæ amica; ast salina acida summè deleteriâ qualitate stipata sunt, uti lethalibus infamatum exemplis *arsenicum*, *Plum* ꝑis, ꝑii ♁ particulis ac moleculis salinis involutum,

Spiritus salinus factus sat testantur. Omne enim acidum per se fermento sanguineo est inimicum, præprimis si volatile penetrans sit ac idealibus imbuitur qualitatibus, tum aulam vitalem aggreditur, ibique ἐντελέχιαμ suam venenatam prodit. Sic quoque Spiritus a melancholicis sumptus spirituum ἄξιω immutare ac facillime suffocare illos ac deturpare aptus est.

Prognosis vulnerum desumi potest ex aliis Autoribus, qui ex professo de hac materia tractarunt. Sic vid. *Excellentiss. Dn. D. Welschii RATIONALE vulnorum letalium judicium p. 78. & seqq.* ubi agit de vulneribus asperæ arteriæ.

Inedia (quanquam communiter statuitur ad septimum diem vitam sine cibo protrahi posse) cum omne pabulum flammæ vitali alias debili detrahat, facile melancholicos necat.

Perspecta prognosi ad ipsam curationem devolvimur, quæ duplex est:

Prima comprehendet remedia illorum, qui manum jam sibi intulerunt, quo medicus in tempore accedens forsitan opem misero, morti proximo, afferre possit, effectumque inhibere.

Altera suppeditabit remedia, quæ causam ἀνοχηρίας (delirium) adeoque ipsum effectum tollunt.

Quapropter suffocati & strangulati in ipso fati limine consistentes præmaturo adventu ad vitæ usuram revocari possunt, si fermentatio & intestinus sanguinis motus adeoque circulatio procuretur per liberalem Spiritus Θ * cum ∇ vitæ infusionem, si corpus in calidum locum feratur, calidis pannis fricetur, vena secetur, halitu ac aura vividiori masticati cinamomi recreetur; ipse quoque aer per folles in arteriam asperam insuffletur, quo texturæ sanguinæ spatiolis interspersus motum intestinum promoveat.

Opii vis soporifera optime debellatur per *alcalia*, quæ texturam hujus simplicis invertunt, adeo ut virtus deletoria castretur ac cicuretur. Patet hoc exinde, quia sudorem opii amarum mutant in medium acrem. Prodest hic *lixivium Salis* \ddagger *c. spir. *ci* acuatum; it. *camphora*, quæ poros cerebri obstructos aperit, sensus excitat, hic laudem meretur.

Sanguis taurinus haustus per vomitoria statim extirpetur, ejus noxa sanguini affricata per sudorifera *Spiritum sanguinis humani, viperarum*, optime tollitur.

Dura \ddagger *ti spicula* diluantur per *aquea* \circ *sa demulcentia*, quæ tricus suis contextuque anfractuoso ipsas acies excipiunt. Lixivia quoque dum acidum absorbent, non sunt de nihilo.

Inedia debetur sanguini particulis æthereis volatilibus orbato adeoque Θ ia acria stimulantia ventriculum, & calorem producentia progigni vix possunt. Spiritus itaque sunt refocillandi, lymphæ acris volatilis reddenda, acidum cruoris absorbendum, ut fames redeat; hisce indicationibus satisfacit laudatissimum medicamentum, *Sal volatile* Θ is ammon. \circ *caryophyll.* vel *cinamomi* saturatum.

Curatio vulnerum desumenda est ex fonte chirurgico, quem varii Autores suppeditant.

Jam ad alteram curationem progressum facimus, quæ causam hujus mali tollit, nempe delirium, mentemque restituit sanam in corpore sano; hinc effectus consequuturus non potest non quoque expirare.

Curatio autem hæc absolvitur:

I. *Causam occasionalem tollendo*, nimirum peregrinarum imaginationum seminaria.

II. *Archeum* sive Spiritum quemvis singulatim roborando.

Primum peragitur, si omnia evacuatoria serventur patula atque aperta, quò natura roborata excrementa per congrua sua evacuatoria (habet enim quòvis excrementum congruum suum evacuatorium) proscribere possit. Quapropter venæ hæmorrhoidales in consuetis; uterinæ in illis, quibus lunare tributum non ritè solvitur, adaperiantur; seminis copia per conjugium imminuatur; plethora per venæsectionem corrigatur. Sanguis ob nimiam abundantiam circulo non rite potest rotari; hinc Spirituosus præprimis in arteriis acescens atque corruptus per arteriotomiam detrahatur, quæ insigne juvamen adfert, cum autem hæc sectio plena sit periculi, venæ capillares, quæ optime fungi possunt vice arteriotomiæ, potius eligantur vena salvatella, sublinguales, pone aures, frontales, mirum à Practicis in deliriis omnibus decantatæ; hæ enim cum sint capillares sanguinem immediate ex arteriis receptum fundunt; arteriosus quippe sanguis subtilior ac Spirituosior facillime in has venas penetrare potest, crasso relicto. In furore maniacò præstat fermè ad animi deliquium sanguinem mittere.

Deinde inter omnia ratio habenda est salivationis, quæ si supprimatur, foecunda mater existit excrementorum malignorum.

Optime autem promovetur per *Salivam*, quæ in maniacis pro scopo salivationis egregie laudat *Ralsincius tr. de capitis affect. p. 29.* iisque desperatum maniacum restituit. *Unguentum* sequens regioni præcordiali vel etiam spinali medullæ inunctum laudatissimum est:

Emplastrum gum. ammon. ℥iij.

℥ii dulcis ℥i℞.

℥is nativæ ℥xv.

unguent. alibæ ℥ij.

balsam. peruvian. ℥j. M.

Interne encomiis exornat B. Dn. Ludovici de republica Apollinari meritissimus, in laudatissima sua Pharmacia pag. 217, 218. Spiritum Oli digestum, super vitrum $\frac{1}{2}$ ii vel crocum metallorum ad guttas aliquas datum. Salvationem cum summâ euphoriâ excitat. Potest etiam loco α -us Oli substitui α -us Θ α -ci vinosus.

Vomitoria, quæ in omnibus morbis Spirituum sive archealibus magni æstimantur, hic imprimis in usum vocabimus, multis enim intentionibus satisfaciunt.

Evacuant simul salivalem laticem magna in copia, dum miliares œsophagi glandulas vellicant, visibus animalibus peregrinas ideas fortiter excutiunt, fordesque impatiæ removent; Imaginationum seminaria, philtrum, opium, ex improvise immissa, felicissime exterminant, ipsam atram bilem ad naturam ∇ æ stygiæ accedentem, ne per circulum quasi in sanguinem redundando ipsum collutulet, proscribunt. Præprimis autem ex $\frac{1}{2}$ io concinnata medicamenta hic palmam præripiunt.

Tartarus emeticus ex croco metallorum rite à scoriis liberato secundum præceptum Willisii in Pharmac. pag. 63. paratus, hic laudem meretur, inprimis cum $\frac{1}{2}$ i nativâ permistus, sicuti Magnificus Dn. D. Wedelius, Præceptor meus optimus ac fidelissimus in collegio Practico Timæano inculcat; hæc enim simul virtutem irradiativam α -us confortativam possidet, blandum quoque ac modestum vi sua anodyna ipsis injungit motum, ut summa postmodum cum euphoria sequatur vomitus.

Crocus quoque metallorum purus, prius bene in crucibulo candefactus (ut particule Δ æ volatiles α -valent) potest commode ad gr. ij. l. 3. in substantia cum aliis propinari. Willisius in Pharmac. ad gr. IV. V. tuto præscribit, vel etiam in vinum potest infundi, quod postmodum filtretur & calide propinetur.

☿ emetic. ℥. iij.
 ♃ is nativa ℥. iv.
 ☉ meliss. gt. i. M. F. pulvis.

♁ croci metall. puri ℥. ij.

♁ emet. ℥. ij.

♁ crem. ℥. ij.

☉ macis gt. i. M. F. pulvis.

♁ succi prunor. dulc. ℥. ij.

♁ croci metall. ℥. iv.

♁ cinamomi ℥. ij. M. F. Infusum ponatur in calidum locum.

Vomitoriis non ex voto statim operantibus conducit Spiritus *ci propinatus, qui acidum ponticum figens absorbet, in melancholicis, & in animalibus elasticum ac expansivum injungit motum, vel crystalli ☿ in biliosis ad expeditiorem faciunt operationem.

Evacuatis hoc modo excrementis spirituosus necesse est, ut evacuatoria naturalia aperiantur, quo natura excrementorum sylvestrium copia sublevari possit, quæ tum morbi causam, tum etiam effectum constituunt.

Primum autem locum tenent purgantia, hæc humores peregrinos copia peccantes crassos felicissime excludunt per omnes rivulos gyris intestinorum appositos. Antequam autem illa in usum trahamus, præmitti debent medicamenta vias aperientia, humores fluxiles & coctos reddentia. Cocta enim juxta Hippocratis præscriptum, debent expurgari, hoc est, humores debent prius alterari, eorum qualitas peregrina inverti, quo deinde natura aliqua ex parte amici feliciter per purgantia possint excerni.

Sequentia utrique intentioni satisfaciunt.

Re ☿ pomat. l. cydon.

arcani ☿ a. ℥. ij.

extract. ellebor. nigr. ℥. ij. M. D. in vitro.

℞. Re ꝑis Zwelf.

Mistur. simpl. ā. ʒj. M.

℞. Mistur. antiscorb. Rolsinc. ʒj.

Liquor. ꝑis ☉ fl. *ci gt. vj.

arcani ♀i solati ʒj. M. D.

℞. Elix. PP: antiscorbut. ʒij.

Extract. ellebori nigri,

☉ *ci ʒj. Misc.

Si autem alvi scybali insigni duritie laborent, præstat clysterem saltim evaporatum præmittere & applicare compositum ex lacte vaccino caldo, albumine ovi fortiter agitato, addito tantillo Salis culnarii & fellis taurini.

Dispositis ita viis & ad exitum præparatis humoribus purgantia cum fructu exhiberi possunt. Hinc

℞. gialap. resinosi,

lapid. Lazuli ā. ʒj.

resin. scammon. ʒ. s.

arcan. duplicat. ʒ. vj. M. F. Pulvis, qui in deliriis

frequentissimè egregiam locavit operam.

Si pilulæ expetantur:

℞. Extract. Ellebori nigr.

resin. scammon. ā. ʒl.

ʒii dulc. ʒ. xij. M. F. pilulæ xv. cum balsam. peruriano.

Cum autem melancholici plerumque siccioris constitutionis sint quoad intestina ob salium austerorum facultatem constrictiva pollentium ibi stabulantium copiam; hinc infusa citius operantur. Quare

℞. Rad. polypodii

armoracia,

zedoaria ā. ʒʒ.

herb. fumaria,

melissæ ā. mj.

cinamomi

eubearum, ā. ʒij.

sol.

fol. senna s. st. ʒv.
fibr. Ellebori n. ʒj.

ʒi crudi ʒʒ. M. concisa & contusa D. ad chartam S. Species zum Purgier Wein/nach und nach zu gebrauchen.

Sequuntur Diuretica, inter quæ talia præprimis commendanda, quæ secundum Cl. Helmont. p. 560. apta nata sunt in urinam mutari, ut renale evacuatorium petant; (2.) sint amica naturæ; (3.) subtilia, ut quaquaversum eant; (4.) humores peccantes simul alterent & qualitatem noxiam expugnent; (5.) qualitate specificâ renalem archeum stimulent. Hôc pacto unâ fidelîâ duos vel tres dealbare possumus parietes, puta effectus perficere, nim. humores noxios alterare, obstructions expedire, & simul copiâ delinquentes humores excernere.

Talia sunt medicamenta salina immersa particulis resinosis & eis, (quò renum archeus stimuletur) & particulis ejusmodi instructa quæ humoribus prædominantibus acidis vel alcalinis amicam qualitatem inducunt. Hinc

ʒ. arcani ʒi
Liquor. ʘ si è ou Oid & a * a. confecti a. ʒj.
ʒus ʘ *ci. ʒʒ. M. Dos. gt. 30.

ʒ. arcan. duplicat.
ʒi ʒisati Lulovician. a. ʒj.
ʘlis volat. succin. ʒx. F. Pulv.
ʘ petroselin. g. j. M. D. pro 3. dosibus,

ʒ. ʘ fumaris,
petroselini a. ʒj.
cinamomi ʒj.
ʘ. ʒʒ.

ʘ. volat. succini ʒʒ.
ʒyr. scelotyrb. qf. M. F. Potio. S. auff 2mahl.

ʒ. ʒus *ci ʒij.
ʘ. ʒʒ.
ʒus ʘli gt. 6. M. F. Liquor diureticus Dosis 60.
guttæ in haustu cerevisiæ frigidæ.

℞. R^e aperitiva Mæbii ℥ij.

℞us succini ℥j. M. Dos. gt. x. xv.

Diaphoretica summam hic locant operam, per insensibilia enim spiracula morborum semina excludunt, Spiritus augent in melancholicis, acidum absumunt, æthereum fermentationis in sanguine procurant motum. Talia sunt medicamenta penetrantia volatilia urinosa subtilissimum oleosum principium foventia, quæ in melancholicis saltim locum habent, v. gr.

℞. ▽ fumar.

scabios. ā. ℥j.

Essent. theriacal. ℥j.

℞us viperarum,

Cornu C. l. eboris ā. gt. x.

℞i gt. iij. Misce S. Schwitztränefl. auff 2. mahl.

℞. Sal. volat. C. C.

℞i ℥i ā. ℥. vj.

camphoræ ḡ. iij. M. F. pulvis S. auff einmahl.

℞. R^e bezoard. Michael. ℥i.

℞us *ci vinos. super ☉ ♀ fetid. l. eboris abstracti. gt. 10. M. Dos. 30. vel. 40. guttæ.

In furiosis autem & maniacis affectibus, ubi Spiritus exæstuant, cruor quasi excandescit, volatilia dicta locum vix inveniunt: adhibenda tunc potius ligantia ac quasi figentia Spiritus; sudor enim vix fluit, si omnia quasi exæstuent in microcosmo, furibundus Spirituum adest motus. Profunt theriacalia ☉sa ▽ea, fixa opiata. e. g.

℞. arcan. dupl. ℥℞.

camphoræ ℥℞.

laudan. op. ḡ. ⅠⅠ. M. F. pulvis D. in 2. doses.

℞. ℥ii diaphoret.

corallor. rubr. ppt.

℞i ℥i ā. ℥j.

laudan. op. ḡ. j. Misce F. pulvis D. in dosibus duabus.

℞. *Re bezoard.* ℥j.

Sus Oli cephal. ℥℞.

Ess. anodyn. gt. v. *M. Dos.* gt. 40.

Jam quoque perhibenda sunt talia, sub quorum vexillo totus Hermeticorum militat chorus, nim. medicamenta astralia archeum afficientia. Hic humorum præses est, ipsos alterat, omnia in regno microcosmico disponit & ordinat ac principatum gerit. Cum autem archeus (ut supra mentio facta) sit complexus Spiritus, ex animali vitali & partibus insito conflatus, quorum perpetua harmonia & connexio est, hinc affecto animali, qui principem locum occupat, & vitalis & ipsi humores alterantur, ut vice versâ alteratis humoribus & vitalis & tandem Spiritus animalis alteretur, quanquam illud imperium eminentiori gaudeat gradu & citius hocce peragatur.

Quapropter almæ artis apollinaris supremus gradus est, talismodi medicamenta præparare, quæ instar affectuum ipsos Spiritus animales immediate petunt, summum splendorem lucidum ipsis foenerant. Et talium censu sunt medicamenta astralia insipida, è regno minerali petita.

Magni naturæ Mystæ hic uno ore collaudant ξ ium suum sophicum luminosum ac valde astralem factum.

Philaletha in tr. de introitu aperto ad occlusum Regis palatium, communicat processum: Nim. ξ ius vulgaris depuretur à scoriis suis ∇ is & Δ estribus beneficio amalgamationis cum Regulo ξ iali institutæ, quam binæ Dianæ columbæ additæ promovent. Decem per vices iterum per sublimationem separetur a regulo, reiteratâ tamen semper priori amalgamatione ante sublimationem. Redditur sic ξ ius purissimus splendidissimus philosophicus, qui cum debita proportione \odot is coquitur in medicamentum modestissimum ac potentissimum in omnibus ferè morbis desperatis, ad pauca grana sumptum.

Poterius, insignis Chimiater, in *Pharmacopœiâ suâ Spagiricâ* ubique dilaudat & prædicat ☉ suum diaphoreticum, quod nihil aliud est, quàm ☿ ius ☿ii in ☉e coagulatus.

Basilius Valentinus ☿ium ☿ii, quem describit in *curru triumphali* p. 408, coagulat cum ☉o ☿li in summam panacæam.

Knöeffelius laudatissimus podagræ domitor, eodem medicamento in jam conclamatis (ut fertur) usus est.

Sulphura quoque mineralium fixa, anodyna, dulcedinem præ se ferentia, ceu magna naturæ arcana *Helmontius* æstimat.

Solutiones lapidum, peculiari Spiritu insito gaudentium pretiosorum, it. nobiliorum metallorum cum menstruo catholico limpidissimo insipido æthereæ profapiæ celebratæ summam opem locare dicuntur in medendi arte. Talismodi menstrui indubitatus possessor *Excellentiss. Dn. D. Sieboldus*, Archiater Ducalis Saxonicus, Patronus meus exoptatissimus est, qui candide meæ tenuitati ejus effectus retulit, & ad oculum demonstravit.

Hisce heroicis & magnificæ famæ remediis destituti, nolimus quidem tumore intempestivæ censuræ illa inflare, cum fidelem prius communicationem requirant. Interim contenti maxime sumus nostris evporistis admodum probatis nec infimæ notæ remediis Spiritus animales confortantibus, ex quorum numero sunt v. gr. ☿ *dulcis*, cui in præparatione crocus ☉ vel ☿æ adjectus; ☿ina quoque excellunt. *Helm.* illam in fascinationibus & dæmoniacis affectibus laudat externe appensam. Externe quoque in affectibus Spirituum animalium v. gr. spasmo, convulsione, mira præstare in emplastro vel unguento carpis manuum applicita dicitur à *B. meo Parente in Clave* p. 293. *Bezoaricum*. ☉re, ☿are, lapides pretiosi, quæ irradiative & solo

attactu astrali instar amuleti in Spiritus agunt, commendanda sunt: *Re* \odot is ex croco ejus beneficio Salis volat. *Syl. vii* parata; *coralliorum cum* \odot citri vel melissa (quæ coralliis colorem omnem rubicundum extrahunt, si in digestionem fortem ponantur) concinnata non erit de nihilo. Huc pertinent quoque *opiata*, quæ immediate in Spiritus animales operantur, simul ac enim in ventriculum immissa sunt, somnus obripit. In deliriis nonnulli illa favonio odio prosequuntur, sed quid statuendum sit de hac re, videndum in *Opiologia Excell. D. D. Wedelii*. Hoc notabile est, quod in principio, ubi minera morbi adhuc præsens, ideæ phantasticæ firmiter impressæ, nullum inveniant locum. Præmissis autem præmittendis, si ideæ saltim adhuc superficialiter hærent in Spiritibus, tunc amentiam falce quasi una demetere possumus; præprimis si rite per fermentationem sint correctæ, ambra, & moscho confortata & cum humectantibus exhibeantur.

Ex hac classe variæ jam possunt deprimi formulæ v. gr.

Re. \ddagger is nativ. pulvis bezoard. Senn. bezoard. Davis \tilde{a} . Ej . laudan. op. cum mosch. Ej . M. F. pulvis D. in 3. doses.

Re. spec. letificant. Rhasis. Ej . \ddagger is nativ. prep. bezoard. \odot ris \tilde{a} . $\text{E}\beta$. ambra Ej . \odot cinamom. gt. j. M. F. pulvis D. in 2. dos.

Re. lap. s. pretios. ppt. Ej . Ej ii dulcis cum croco \odot parat. \ddagger is nativ. \tilde{a} . $\text{E}\beta$. M. F. pulvis.

Re. *Re* corall. cum \odot citri parat. *Re* \odot li anodyn. è Δ \odot li d. cum \vee parat. \tilde{a} . $\text{E}\beta$. M. Dosis 40, gttæ.

℞. *Ræ Ois cum Sal. vol. parat. ʒj. D. in vitrum Dos gt. 20. 30.*

Jam descendendum mihi est ad alteram classẽ, quæ comprehendit medicamenta Spiritus vitales confortantia sive cardiaca. Sunt autem cardiaca secundum *Nob. D. D. Wedelii theorema 15. f. p. 5. f. 7.* quæcunque rarefactionem sanguinis secundum naturam restaurant vel præternaturalem impediunt. Sive quæcunque flammam vitalem nimis debilem augent vel etiam igneam nimis & mobilem temperant.

Prius exsequuntur *Ætus* ☐ si volatiles, Sal volat Sylvii, *Ois* cephalicis essentificatum v. gr. rosmarini, melissæ, cinamomi, macis. Fit hoc Sal volatile, si loco *æ* in *Ætus* *ci præparatione sumatur *∨* vulgaris, liquor primo stillans asservandus usui medico; Repagula corporum omnium oleosorum ac resinosorum referat quam optate, v. gr. balsam. peruvian. myrrham, succinum, lign. aloes moschi, omnia olea destillata, camphoram, opium, castoreum; Ex oleo quoque *¶* i foetido elegantissimam extrahit essentiam, *Ætus* *ci cum *Æ* u lil. conval. *ã*. mistus constituit liquorem cephalicum & cardiacum præstantissimum, qui potui ordinario potest instillari. *Confectio* quoque *Alkermes*, *Hyacinthina*, *Ess. moschi*, *ambra*, *croci* laudem insignem merentur. Spiritus cardiacus & cephalicus sequens à *B. meo Parente* inter scrinia asservatus meretur adduci. v. gr.

℞. *b. rosmarin. sylv.*

majoran.

lavendul. ã. mß.

cinamom. acuti ʒj.

caryophyll.

nucis moschata ã. ʒiij.

cubeborum

storacis

benzoes ã ʒß.

balsam. peruvian. ʒj. Misc.

F 3

Con-

Concisus & contusus affunde Spiritus liliorum convall. ℥ij.
Exponantur macerationi per aliquod ♂ post ☉ la per alem-
bicum ex arenâ. In principio autem destillationis adjice
Salis ♀i puri ℥iβ. & Salis ammon. ℥j. Destillatur Spiritus
longè elegantissimus, penetrantissimus, odoratissimus, qui
interne & externe exhiberi potest.

Ex hisce jam laudatis variæ pro lubitu concinnari pos-
sunt formulæ. v. gr.

℞. ℥ij. hujus cephalici ℥iij.
Ess. moschi ℥β.
croci. 3β. M. Dosis gt. 40.

℞. ℞. volat. cinamomif.
melissat. ā. ℥ij.
castorin. ℥j. M. D. gt. 20.

℞. ℞. tus fuligin. rectif.
Ess. balsam. peruvian. ā. ℥j. M.

℞. ℞. de melisse citrat.
rosarum ā. ℥iβ.
℥ij. lil. convall.
℥ij. cinamomi ā. ℥ij.
confect. alkerm. 3β.
℞. ℞. is dulc. ℥j.
℥ij. is nativ. ppt.
spec. letificant. Rhas. ā. 3β.
syr. de stoechad. arab. q. f. M. F.

Potio confortans.

Cum autem vitalis purpura sæpè in vasis mirum in mo-
dum excandescat, Spiritus exæstuent à copiâ salium sylve-
strium alcalinorum & scoriarum ♀earum, hinc potius
præcipitantia sylvestre illud ♀ conveniunt, qualia sunt aci-
da volatilia v. gr. clyffus ℥ii ♀ratus, ℞. ℞. is d. ℞. is d. quem
magni æstimat Sylvius in Praxi, ℞. is ℞. li volat. Hartm. ℞.
℞. li. ♂, tinctura fl. 4. Cordial. arcan. duplicat. quod etiam
in sinu fovet ♀ quoddam anodynum à ☉lo proficiscens,
sacchar. ℥ij. Hæc longè præsentissima remedia sunt? Quare

℞. *℞* Θ *li volat.*

antepilept. Hartm. ā. ʒj. M. Dos. xx. guttæ;

℞. *Ra fl. 4. Cordial. cum phlegm. ℞ li extr. ʒij.*
clyssi ʒii Ꝟrati ʒj. M. D. ʒo. guttæ.

℞. *arcan. duplicat. ʒj. sacch. Ꝟni ʒj.*
camphora gr. ij. M. F. pulvis.

℞. *arcan. duplicat. ʒij. ʒis nat. ʒj.*
laud. op. gr. ij. M. F. ℞ anodynum.

Tandem adducenda quoque sunt *specificæ*, spiritum partibus infitum afficientia.

Petenda sunt hæc medicamina è regno animali ; hæc enim magis consymbolica sunt naturæ nostræ, ut etiam ob homogeneitatem pars confortari & ideales peregrinæ qualitates in illa recipi possint. Adhibenda autem sunt, præmissis prius medicamentis causas ac mineram morbi extirpantibus, si ideis spiritus assuescant & ex consuetudine Θ us idealem motum producant ; tunc facile transplantari & in corpus consymbolicum traduci possunt peregrinæ ideæ. In deliriis itaque commendabilia sunt sequentia : *cerebrum humanum, ejus Θ us, & ℞ volat. it. cranium philosoph. calcinatum, cerebrum canis (quo B. Dn. D. Michaelis desperatum maniacum restituit) arietis. sanguis asininus, pulv. Θ fluviatilium ; hæc omnia internè felices medentibus porrigunt manus. Externe hepar arietis, pulmo calidus, ex vitulo extractus & fronti applicatus ; it. columba, gallus, tineæ per medium dissecta & carpis vel pulsi- bus manuum applicata, magni æstimantur a praxin frequentem exercentibus. Medicamenta hæc quasi magneticè ad se trahunt spirituales & ideales qualitates è partibus, hinc applicata hæc, v. gr. hepar per aliquod tempus foetidissimum acquirit odorem ob putredinale fermentum ipsi communicatum.*

Huc quoque trahenda sunt, alia, quæ apta nata sunt talis- modi spirituales impressiones recipere & quasi in se derivare, *hypericum, anagallis & ex iis paratæ essentia ; ʒialia, ʒina, medicamenta è stercoreum familia desumpta, huic scopo inserviunt. Hinc quoque in omnibus fascinationibus, incantationibus,*
deli.

deliriis, ipsâ peste, quæ ex spiritualibus ætheris impressionibus ortum ducit, non infimum locum sustinent.

Jam quoque digressum facimus ad fontem *dieteticum*, ex quô pauca solummodô depromamus; nolumus enim crambem toties coctam reponere. Ægri utantur aëre luminoso, claro, amœno, *humido*; aër enim est perpetuum Spirituum nutrimentum ac fomentum, hinc aëre vitiatô; ipsi quoque Spiritus male se habent & tota machina. Cibus sit boni succi, qui præprimis particulas balsamicas Δ cas blandas & ∇ cas dulces sanguini largiuntur. Elementum enim boni chyli per consequens laudabilis sanguinis constituunt particulae Δ ca & ∇ ca. Omnes acres, acidi, flatulenti, Salini exulent. Vinum purum non adeo generosum modice in usum trahatur, hoc enim secundum Platonem & corpus & ipsam animam calefacit. Sero lactis, in quo herbae cephalicæ antiscorbuticæ, ut fl. borrag. coriandr. crocus, cinamomum, fœniculum, cubebæ incoctæ sunt, frequenter utantur. Somnus sit a satietatem, hic enim dulcissimum vitæ ac Spirituum blandimentum simul quoque humectat & impressiones firmas delet. Affectus animi imprimis mitigentur. Præstat non semper illis contradicere, sed salutari dolo illis adstipulari, ne forsân irati in pejus se præcipitent. Semper tamen eò annitatur, quo contrariam ideam & affectum introducere possimus, sic tristes cogitationes musicâ sunt discutiendæ, concentus enim apti animam exhilarant, tristitiæ nebulas pellunt. Audacia coercenda est plagis etiam severis poenis. Sic virginum milesiarum perversa mortis cupiditas sublata fuit per poenam severam, quæ erat, ut suspendio confectæ virgines nudo corpore per medium forum palàm efferentur. Melancholia ab amore & venere felicissimè curatur, si potiatur re amatâ æger, Vani metus improvise gaudio levandi sunt. Furor, audacia rebus tristibus & metum incutientibus est imminuenda.

Excrementorum quæ alimenti confectionem ut scobes fabrum lignarium sequuntur, proventus etiam observari debet. Alvus suum faciat officium, fœminæ lunare tributum rite solvant, conjugium quoque licitum & moderatum est celebrandum. Imò omnibus excrementis ut justo tenore natura liberetur, omnis lapis movendus.